

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2021-02-12 Nr. 4D-2020/2-1205
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė tiria X (toliau vadinama ir – Pareiškėja) 2020-09-10 skundą dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) bei Kontrolės ir audito tarnybos (toliau citatose ir tekste vadinama – Tarnyba) pareigūnų veiksmų (neveikimo) teikiant Pareiškėjai Tarnybos 2020-05-20 atsakymą Nr. K5-21 (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-1) ir Savivaldybės 2020-09-03 atsakymą Nr. AS-4657 pagal Seimo kontrolierės 2020-08-05 pažymos Nr. 4D-2020/2-789 rekomendaciją (toliau citatose ir tekste atitinkamai vadinama – Atsakymas-2; Rekomendacija) (šio skundo pirmuoju adresatu nurodyta Savivaldybė; toliau citatose ir tekste vadinama – Skundas).

2. Iš Seimo kontrolierės pažymų, surašytų išnagrinėjus Pareiškėjos skundus prieš Savivaldybę, nustatyta:

2.1. 2020-01-28 pažymoje Nr. 4D-2019/2-1329 (toliau citatose ir tekste vadinama – Pažyma-1), be kita ko, konstatuota: „Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas [...] ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, darytina išvada, kad Pareiškėjos skundo tyrimas nutrauktinas, nes šio tyrimo metu Savivaldybės pareigūnai atsižvelgė į Seimo kontrolierės tarpininkavimo raštą dėl galimų Pareiškėjos prašymų nagrinėjimo trūkumų ir atliko [...] nurodytus veiksmus“;

2.2. 2020-08-05 pažymoje Nr. 4D-2020/2-789 (toliau citatose ir tekste vadinama – Pažyma-2):

2.2.1. be kita ko, konstatuota:

2.2.1.1. „Pareiškėjai nebuvo suprantama atsakymo [Savivaldybės 2020-02-11 atsakymas Nr. AS-929] pateikimo priežastis, neaišku, kodėl jai pateikta informacija dėl administracinės atsakomybės taikymo už statinio naudotojo pareigų nevykdymą ir statinių techninę priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

„Pareiškėjos nuomone, jai vis dar neatsakyta į jos keliamus klausimus, kuriuos pateikė Bendrijos pirmininkei (Savivaldybę ji informavo apie susirašinėjimą su Bendrijos pirmininke), jai nepateikiami Savivaldybės atsakymai į jos prašymus, pranešimus [...], neatkurtas teisingumas jos atžvilgiu ir pan.“;

2.2.1.2. „Savivaldybės atsakyme pateiktos informacijos apie administracinės atsakomybės taikymą [...] vertinimas, aiškinimas nepriskirtas Seimo kontrolierės kompetencijai, šią informaciją Pareiškėjai turėtų papildomai paaiškinti Savivaldybė (dėl to, kam konkrečiai nurodyta administracinė atsakomybė galėtų būti taikoma ir kokiais atvejais). Taigi, su administracinės

atsakomybės taikymu susijusios Pareiškėjos skundo Seimo kontrolieri aplinkybės nagrinėtinos kitoje institucijoje – Savivaldybėje“;

2.2.2. atkreiptas Pareiškėjos dėmesys į tai, kad „tuo atveju, jeigu [...] [Pareiškėjai] yra neaiškūs teismų sprendimai, Bendrijos pirmininkės arba Savivaldybės pareigūnų jai teikiama teisinė informacija, ji turi galimybę kreiptis į Savivaldybę dėl pirminės teisinės pagalbos, t. y., teisinės informacijos, teisinės konsultacijos suteikimo“; „Vadovaujantis SKĮ [Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo] 17 straipsnio 4 dalimi (jeigu pareiškėjas piktnaudžiauja teise kreiptis į Seimo kontrolierių, Seimo kontrolieriaus sprendimu susirašinėjimas su tokiu pareiškėju gali būti nutrauktas) **su Pareiškėja nutraukiamas susirašinėjimas** dėl „teisingumo atstatymo“, galimo Pareiškėjos „žlugdymo“, persekiojimo ir pan., įvairių skolų, mokesčių Bendrijai klausimais, Bendrijos bei Savivaldybės atsakymų, informacijos, paaiškinimų, dokumentų, susijusių su Bendrijos veikla iki 2020 metų, pateikimo / nepateikimo klausimais“;

2.2.3. Savivaldybės administracijos direktoriui **rekomenduota „pateikti Pareiškėjai papildomus rašytinius paaiškinimus dėl Savivaldybės atsakyme pateiktos informacijos apie administracinės atsakomybės už statinio naudotojo pareigų nevykdymą ir statinių techninę priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų taikymą, t. y., kam konkrečiai nurodyta administracinė atsakomybė galėtų būti taikoma ir kokiais atvejais“** (Rekomendacija).

3. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į tai, kad su Pareiškėja nutrauktas susirašinėjimas dėl „teisingumo atstatymo“, galimo Pareiškėjos „žlugdymo“, persekiojimo ir pan., įvairių skolų, mokesčių <...>, Kėdainiuose, daugiabučio namo savininkų bendrijai (toliau citatose ir tekste atitinkamai vadinama – Namas, Bendrija) klausimais bei Bendrijos, Savivaldybės atsakymų, informacijos, paaiškinimų, dokumentų, susijusių su Bendrijos veikla iki 2020 metų, pateikimo / nepateikimo klausimais, 2020-09-16 **priėmė sprendimą nagrinėti tą Skundo dalį, kuri susijusi su Savivaldybės bei Tarnybos pareigūnų veiksmais (neveikimu) teikiant Atsakymą-1, nagrinėjant Rekomendaciją (Atsakymas-2) ir Skundą (t. y., ar Skundas buvo išnagrinėtas pagal jo turinį ir per teisės aktuose nustatytus terminus).**

4. Pareiškėjos 2020-09-10 Skunde, be kita ko, nurodyta:

4.1. 11 teksto dalių, kuriose nurodytos šios aplinkybės: „1. Kaip tie butai, kuriuose negyvenama [36] [...] prisideda prie Namo statinio priežiūros“; „2. [...]. Tad, kodėl grasinimai, gąsdinimai milžiniškomis baudomis man vienai?“; „3. Ar Savivaldybė nenori, ar negali pareikalauti tvarkos mokesčiuose?“; „4. Kodėl Savivaldybės nei vienas tarnautojas nepanoro išsiaiškinti Bendrijos šmeižto mano adresu? [...]“; „5. Prašiau Savivaldybės surengti susitikimą su vadinama pirmininke, dar pakviesti ką nors iš Namo gyventojų, išsiaiškinti, kaip aš ir kuo taip prasikaltau? [...]“; „6. 2014-12-31 skolininkų Bendrijai buvo 86 [...]. Baudžiama tik aš, prašau paaiškinti, kodėl? [...]“; „7. Prašau perskaityti mano „išpažintį“ rašytą Savivaldybės merui 2019-05-06 ir 2019-06-10 ir atsakyti konkrečiai, kada, kokiais veiksmais nusižengiau įstatymams, ar peržengiau savo teisių ribas? [...]“; „8. Prašau paaiškinti, į kokį mano prašymą rašoma rašte 2020-02-11 Nr. AS-929? [...]“; „9. Kokiu tikslu pas mane į butą 2020-09-02 atėjo Namo priežiūros specialistė [...]? [...] Prašau **Savivaldybės merą pareikalauti, kad Bendrijos pirmininkė atsakytų į visus klausimus, kurie išrašyti iš 2020-02-11 Nr. AS-929 rašto** [...]“ (kita šios dalies teksto dalis pacituota pažymos 4.2.1 papunktyje); „10. [...]. Man kaimynė pasiūlė pažiūrėti Savivaldybei priklausantį butą mūsų laiptinėje [...]. Tai gal Savivaldybė nori, kad suremontuočiau Savivaldybei priklausantį butą, pakeisčiau stogo dangą virš to buto? [...]. Kas tai Savivaldybės kliedesiai apie mano Namo nepriežiūrą, apie protu nesuvokiamą grasinimą bauda [...]“ (11-oji dalis pacituota pažymos 4.2.2 papunktyje);

4.2. **Seimo kontrolierės nagrinėtinoje Skundo dalyje:**

4.2.1. „2020-09-05 (šeštadienį) atnešė man registruotą laišką. Ogi čia ta pati maldelė. Laiškas rašytas 2020-09-03 [Atsakymas-2] (į kokį mano prašymą neparašyta). Maldelė ta pati, o baudelė jau iki 20 000 eurų. Ar čia Savivaldybė nuklydo į pievas ir nebežino, ką rašo, o administracijos

direktorius [...] pasirašo? Kas tai? [...] Savivaldybės kludiesiai apie mano Namu nepriežiūrą, apie protu nesuvokiamą grasinimą bauda [...]“;

4.2.2. „Ką reiškia Savivaldybės kontrolierės raštas [Atsakymas-1]. Ką reiškia „kelia klausimus, susijusius su Bendrijos veikla, bei nepagrįstai kaltinama mokesčių nemokėjimu, kuriuos priskaičiavo Tarnyba.“ Kas čia? Konkrečiai prašau atsakyti. Niekada nemačiau jokių Tarnybos priskaičiuotų mokesčių.“

5. Pareiškėja 2020-09-23 papildė Skundą pateikdama informaciją, apie jos papildomą (2020-09-21) prašymą Savivaldybei, kuriame kartotinai kelia klausimus, dėl kurių Seimo kontrolierės susirašinėjimas su ja yra nutrauktas.

TYRIMAS IR IŠVADOS

6. Iš kartu su Skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

6.1. Tarnybos Atsakyme-1 pažymėta:

„Tarnyba 2020-04-07 gavo Savivaldybės raštą Nr. AS-1981“, kuriame nurodyta, kad Pareiškėja **„kelia klausimus, susijusius su Bendrijos veikla, bei nepagrįstai kaltinama mokesčių nemokėjimu, kuriuos priskaičiavo Tarnyba“**.

„Pažymime, kad Tarnyba Bendrijos buhalterinę apskaitą patikrino nuo 2012-07-01 iki 2015-11-30. Apie atliktą Bendrijos veiklos tikrinimą 2013-07-30 pateikta pažyma „Dėl atlikto patikrinimo“ ir raštai: 2015-03-02 Nr. K5-5, 2015-06-05 Nr. K5-38, 2015-12-17 Nr. K5-86, 2017-10-10 Nr. K5-45, 2018-09-24 Nr. 38. Konstatuota, kad Bendrijoje surinkti mokesčiai užpajamuoti apskaitoje vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, visos patirtos išlaidos turi pateisinančius dokumentus, todėl įvertinus Bendrijos buhalterinės apskaitos tvarkymą pažeidimų nenustatyta.

Viešojoje teismų sprendimų paieškoje www.teismai.lt įkelti Kėdainių rajono apylinkės teismo ir Kauno apygardos teismo sprendimai ir nutartys, kuriomis teismai tenkino Bendrijos ieškinius ir priteisė iš Pareiškėjos skolas Bendrijai.

Pareiškėjos prašyme pažymėtuose Tarnybos raštuose 2015-03-02 Nr. K5-5, 2015-06-05 Nr. K5-38 nagrinėjama tik Bendrijos veikla bei informacija apie buhalterinės apskaitos dokumentų tikrinimą ir apibendrinti rezultatai.

Visa tiriamoji medžiaga susijusi su Pareiškėjos prašymais nuo 2012-07-01 buvo pateikta Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui. Vadovaujantis Pažymos-1 pateiktame sprendime **Tarnybos ir Savivaldybės kontrolieriaus bei Savivaldybės pareigūnų veiksmuose pažeidimų nenustatyta** ir tyrimas nutrauktas.“

6.2. Savivaldybės Atsakyme-2 nurodyta:

6.2.1. „Informuojame, kad paaiškinimą teikiame atsižvelgdami į Rekomendaciją. 2020-02-11 rašte Nr. AS-929 „Dėl informacijos pateikimo“ [toliau citatose ir tekste vadinama – 2020-02-11 Raštas] Jums buvo pateiktas išaiškinimas apie statinių techninės ir naudojimo priežiūros vykdymą, reikalavimus, pareigas ir atsakomybę, nurodant galiojančius teisės aktus, konkrečius jų straipsnius, punktus ir formuluotę. Pakartotinai pateikiame išaiškinimą (nekartojant 2020-02-11 Rašte minėtų teisės aktų straipsnių bei formuluočių): 1. Pagal Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašą, Jūsų Namu gyventojai (savininkai) yra įsteigę Bendriją, įrašas galioja nuo 2015-02-12. Pagal Nekilnojamojo turto registro įstatymo 4 straipsnį – visi nekilnojamojo turto registre esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka, **todėl daugiabučio Namu naudotojas (bendrojo naudojimo objektų valdytojas) yra Bendrija**. 2. **Bendrija privalo** įstatymų nustatyta tvarka organizuoti ir atlikti statinio techninę priežiūrą (pastato būklės nuolatiniai stebėjimai, kasmetinės apžiūros, nustatytų defektų šalinimas, remonto organizavimas, techninės priežiūros dokumentų tvarkymas). Paskirti **techninį priežiūrėtoją**, kuris, atlikdamas statinio techninę priežiūrą, vykdo organizacines ir technines priemones statinio techninei būklei palaikyti, kad būtų užtikrinti statinio esminiai reikalavimai per

ekonomiškai pagrįstą statinio naudojimo trukmę. 3. Pagal Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymą [toliau citatose ir tekste vadinama – Bendrijų įstatymas] – **bendrijos pirmininkas atsako** už pastato, jo priklausinių ir pastato bendrojo naudojimo objektų techninės priežiūros organizavimą [...]. 2019-12-12 buvo atlikta pastato apžiūra bei surašytas Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktas Nr. ASP2-44 [toliau citatose ir tekste vadinama – 2019 Aktas], kuriame buvo nurodyti reikalavimai (akto kopija Jums pateikta. 2020-02-11 Rašto priedas). 3.1. Bendrijos pirmininkė pateikė 2019-03-01 „Bendrojo naudojimo statinio techninės priežiūros sutartį“ Nr. 163, pagal kurią techninę priežiūrą vykdo UAB „Y“, kurios vadovo kvalifikacija atitinka įstatymų nustatytus reikalavimus; 3.2. Pateikė techninės priežiūros dokumentaciją užpildytą pagal reikalavimus, nuolatiniai stebėjimai vykdomi ne rečiau kaip kartą per du mėnesius; 3.3. Kasmetinės apžiūros akte 2019-09-02 Nr. TA-002 nurodyti darbai defektams pašalinti. 2019 Akte buvo pareikalauta vykdyti Kasmetinės apžiūros akte 2019-09-02 Nr. TA-002 nurodytus darbus defektams pašalinti bei pateikti informaciją apie planuojamus darbus (ypač dėl avarinės būklės balkonų). Bendrijos pirmininkė pateikė 2020-07-31 sutartį su UAB „Y“ dėl avarinės būklės balkonų remonto darbų, planuojama darbus baigti šį rudenį. 4. Primename, kad dėl informacijos suteikimo Jūs turite kreiptis į Bendrijos pirmininką. [...]“;

6.2.2. „Nurodyti atvejus kam konkrečiai administracinė atsakomybė galėtų būti taikoma ir kokiais atvejais nėra galimybės, nes atvejai gali būti labai įvairūs, tačiau informuojame, kad atsakomybė gali būti taikoma fiziniams arba juridiniams asmenims. Paaškiname, kad **fiziniam asmeniui** (daugiabučio gyvenamojo namo bendrasavininkiams, asmenims atstovaujantiems bendriją, techniniams prižiūrėtojams) gali būti taikoma administracinė atsakomybė pagal Administracinių nusižengimų kodekso 360 straipsnį – Statinio naudotojo pareigų nevykdymas ir statinių techninę priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas: 1 dalį – trukdymas bendrojo naudojimo objektų valdytojui ar jo įgaliotiems asmenims, įgyvendinantiems butų ir kitų patalpų savininkų teisės aktų nustatyta tvarka priimtus sprendimus, remontuoti, atnaujinti (modernizuoti) ar kitaip tvarkyti bute ar kitose patalpose esančius bendrojo naudojimo objektus užtraukia įspėjimą arba baudą statinio naudotojams (**bendrijos nariams**) nuo trisdešimt iki vieno šimto eurų. [...]. **Juridiniams asmenims** (daugiabučio gyvenamojo namo bendrasavininkiams, asmenims atstovaujantiems bendriją, techniniams prižiūrėtojams) gali būti taikoma administracinė atsakomybė pagal Statybos įstatymo 59 straipsnį – Už statinio (jo patalpų) naudojimą pažeidžiant šiame ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytus reikalavimus ir (ar) naudojimą ne pagal paskirtį, išskyrus atvejus, kai statinys (jo patalpos) Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka naudojamas (naudojamos) ne pagal paskirtį, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio keturių šimtų keturiasdešimt aštuonių iki septynių tūkstančių dviejų šimtų keturiasdešimt eurų. [...].

Prašome atkreipti dėmesį, kad Jums pateikta informacija apie statinių techninės priežiūros vykdymą, reikalavimus, pareigas ir atsakomybę, yra informacinio pobūdžio ir teikiama atsižvelgiant į Rekomendaciją.“

6.3. Savivaldybė 2020-09-15 rašte Nr. S2-1532 (toliau vadinama – Atsakymas-3; pateiktas Pareiškėjai po Skundo Savivaldybei pateikimo), be kita ko, pažymėjo:

6.3.1. „Informuojame Jus, kad Jūsų prašymų ir skundų pagrindu Taryba, Savivaldybė, Kauno apygardos prokuratūros Kauno apylinkės prokuratūros Penktasis skyrius, Kauno apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrius, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius atliko tyrimus, tačiau nei viena iš institucijų Bendrijos veikloje ir veiksmuose pažeidimų nenustatė.

Ši informacija Jums žinoma ir detalizuota Savivaldybės 2017-06-26 rašte Nr. AS-3263 ir 2018-07-19 Savivaldybės rašte Nr. S2-1407, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2020-01-28 rašte Nr. 4D-2019/2-1329/3D-239.

Kadangi Jūs tais pačiais klausimais kreipėtės į Savivaldybę, Tarybą ir išsamūs bei motyvuoti atsakymai Jums buvo pateikti [...] [nurodyta 19-a 2015–2020 metų raštų], Skunde nepateikėte naujų faktinių aplinkybių ir duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnių atsakymų pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtus sprendimus, nuo prašyme (skunde) nurodytų pažeidimų paaškinimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai, todėl,

vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo (toliau vadinama – VAJ) 14 straipsnio 5 dalies 4 ir 5 punktais, Jūsų Skundas yra nagrinėjamas tiek, kiek nebuvo išnagrinėta aukščiau nurodytuose Savivaldybės raštuose“;

6.3.2. Skunde „rašote, kad š. m. rugsėjo 2 d. pas Jus apsilankė Savivaldybės darbuotoja D. R., todėl nesupratote vizito tikslo. Informuojame, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 21 punktu, statinių naudojimo priežiūra yra savarankiška savivaldybių funkcija, kurios tikslas – nustatyti, ar statinio techninė priežiūra atitinka Statybos ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų, taip pat ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus. Paaiškiname Jums, kad 2020-09-02 Savivaldybės darbuotoja atliko Namu techninės priežiūros patikrinimą bei surašė patikrinimo aktą [Nr. ASP2-17; toliau citatose ir tekste vadinama 2020 Aktas]. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 49 str. 3 d. 6 p. nurodyta, kad viešojo administravimo subjektas, atliekantis statinio naudojimo priežiūrą, turi teisę kartu su statinio techniniu prižiūrėtoju pateikti į butus ir kitas gyvenamąsias patalpas ir apžiūrėti statinio laikančias konstrukcijas, kai statinio apžiūros akte užfiksuotos neleidžiamos statinio laikančiųjų konstrukcijų deformacijos arba gautas statinio bendraturčių pagrįstas pranešimas, kad būstas ar kitos gyvenamosios patalpos naudojamos ne pagal paskirtį, dėl statybos darbų bute ar kitose gyvenamosiose patalpose gali būti susilpnintas statinio mechaninis atsparumas ir pastovumas ir dėl to gali kilti statinio griūties grėsmė“;

6.3.3. Skunde „Jūs klausiate, kodėl tiriamoji medžiaga, susijusi su Jūsų prašymais buvo pateikta LR Seimo kontrolieriui be Jūsų žinios? Jūs taip pat klausiate, kokia medžiaga, kas ten rašoma?“; taip pat informuojama apie Seimo kontrolierės prašymą pateikti informaciją, reikalingą Pareiškėjos skundo prieš Savivaldybę Nr. 4D-2019/2-1329 tyrimui;

6.3.4. Skunde „Jūs taip pat prašote įpareigoti Bendriją atsakyti į Jūsų 2020-05-05 [...] prašymą su pagrindiniais 9 klausimais, todėl informuojame Jus, kad **Savivaldybė persiuntė Jūsų prašymo dalį Bendrijos pirmininkei, prašydama Jums tiesiogiai atsakyti į Jūsų keliamus klausimus.** [...]“

7. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes kreipėsi į:

7.1. **Savivaldybę**, prašydama motyvuotai paaiškinti: kodėl Atsakyme-2 nepaaiškinta, ar Savivaldybės nurodomos teisės aktų nuostatos dėl administracinės atsakomybės gali būti taikomos konkrečiai Pareiškėjai ir dėl kokių konkrečių priežasčių pagal faktinę Namu techninės priežiūros situaciją (sprendžiant pagal Skundo turinį, Pareiškėjai susidaro įspūdis, jog būtent jai grasinama administracine atsakomybe); dėl Atsakymo-3 teiginio, kad institucijos (taip pat ir Seimo kontrolierė) „Bendrijos veikloje ir veiksmuose pažeidimų nenustatė“, pvz., pacituoti Pažymos-1 išvadas, kuriose būtų konstatuota tai, ką pažymėjo Savivaldybė; kokių teisiniu pagrindu Savivaldybė daro išvadas dėl Seimo kontrolierės atliktų tyrimų ir apie jas informuoja Pareiškėją; kodėl Savivaldybė, Atsakyme-3 teikdama paaiškinimus Pareiškėjai dėl Savivaldybės darbuotojos, atliekančios statinių naudojimo priežiūros funkciją, apsilankymo jos bute, nenurodė faktinių ir konkrečių patekimo į butą priežasčių (pvz., ar šiuo atveju yra nustatytos ir užfiksuotos Namu laikančių konstrukcijų deformacijos, kurios susijusios su Pareiškėjos butu, ar šiuo atveju buvo gautas Namu bendraturčių pagrįstas pranešimas, kad Pareiškėjos butas naudojamas ne pagal paskirtį, ar dėl statybos darbų Pareiškėjos bute gali būti susilpnintas statinio mechaninis atsparumas ir pastovumas ir dėl to gali kilti statinio griūties grėsmė), o tik pacitavo teisės aktų reikalavimus, suteikiančius pareigūnui teisę patekti į butą; faktines ir konkrečias Savivaldybės darbuotojos, atliekančios statinių naudojimo priežiūros funkciją, apsilankymo Pareiškėjos bute priežastis ir kaip prieš pradėdant 2020-09-02 patikrinimą Pareiškėjo bute ji buvo informuota apie patikrinimo teisinį pagrindą ir priežastis; kodėl Atsakyme-3 nėra atsakyta į Pareiškėjos prašymą, nurodytą Skundo 5 dalyje (dėl susitikimo organizavimo; jeigu buvo atsakyta ankstesniu raštu – pateikti rašto kopiją); kodėl Atsakyme-3 nėra atsakyta į Pareiškėjos prašymą, nurodytą Skundo 8 dalyje („į kokį mano prašymą rašoma rašte 2020-02-11 Nr. AS-929?“; jeigu buvo atsakyta ankstesniu raštu – pateikti rašto kopiją); kodėl Atsakyme-3 nėra atsakyta į Pareiškėjos prašymą, nurodytą Skundo 10 dalyje („Tai gal Savivaldybė nori, kad suremontuočiau Savivaldybei priklausantį butą, pakeisčiau stogo

dangą virš to buto?"; jeigu buvo atsakyta ankstesniu raštu – pateikti rašto kopiją); informuoti, ar Savivaldybė ėmėsi papildomų priemonių, kad Savivaldybės raštai dėl administracinės atsakomybės Namu techninės priežiūros klausimais taikymo būtų aiškūs Pareiškėjai (pvz., pakvietė į Savivaldybę ir žodžiu pateikė papildomus paaiškinimus ir kt.), jeigu ne – nurodyti priežastis; pateikti: Savivaldybės pareigūnės surašyto faktinių aplinkybių 2020-09-02 patikrinimo akto (kuriame būtų fiksuoti patikrinimo rezultatai, Pareiškėjos bei Namu techninio prižiūrėtojo dalyvavimas ir kt.) kopiją (jeigu toks aktas nebuvo surašytas – nurodyti motyvuotas priežastis) ir kt.;

7.2. **Tarnyba** – pateikti išsamius paaiškinimus: kokius mokesčius Pareiškėjai galimai priskaičiavo Tarnyba; dėl Atsakymo-1 paskutinės pastraipos, pvz., pacituoti Pažymos-1 išvadas, kuriose būtų konstatuota tai, ką šioje pastraipoje nurodė Tarnyba: „Tarnybos ir savivaldybės kontrolieriaus [...] veiksmuose pažeidimų nenustatyta“, „Savivaldybės pareigūnų veiksmuose pažeidimų nenustatyta“; kokiu teisiniu pagrindu Tarnyba daro išvadas dėl Seimo kontrolierės atliktų tyrimų ir apie jas informuoja Pareiškėją; pateikti: Pareiškėjai patikslintą ir jos neklaidinantį kartotinį atsakymą, Seimo kontrolieriui – kartotinio Tarnybos atsakymo Pareiškėjai kopiją; Seimo kontrolieriui visą kitą informaciją, pareigūnų nuomone, reikalingą Tarnybos pareigūnų veiklos juridiniam vertinimui.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

8. Iš Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos nustatyta:

8.1. „Informuojame, kad Atsakyme-2 Pareiškėjai paaiškinimas pateiktas atsižvelgiant į Pažymos-2 Rekomendaciją [...]. Atsakyme-2 rašoma, kad „nurodyti atvejus kam konkrečiai administracinė atsakomybė galėtų būti taikoma ir kokiais atvejais nėra galimybės, nes atvejai gali būti labai įvairūs, tačiau informuojama, kad atsakomybė gali būti taikoma fiziniams arba juridiniams asmenims“. Šiame rašte taip pat nurodyta, kokiais konkrečiais atvejais pagal Administracinių nusižengimų kodeksą taikoma administracinė atsakomybė fiziniams asmenims ir pagal Statybos įstatymą taikoma juridiniams asmenims.

Be to, Atsakyme-2 Pareiškėjai išaiškinta, kad rašte pateikiama informacija tik informacinio pobūdžio: „Prašome atkreipti dėmesį, kad Jums pateikta informacija apie statinių techninės priežiūros vykdymą, reikalavimus, pareigas ir atsakomybę, yra informacinio pobūdžio ir teikiama atsižvelgiant į Rekomendaciją“.

„Pažymime, kad **nurodytos administracinės priemonės konkrečiai Pareiškėjai netaikomos.**“

8.2. Savivaldybė, teikdama paaiškinimus dėl Atsakymo-3 teiginio, kad institucijos (taip pat ir Seimo kontrolierė) „Bendrijos veikloje ir veiksmuose pažeidimų nenustatė“, pacitavo Pažymos-2 išvadas, nesusijusias su Bendrijos veiklos vertinimu.

8.3. Savivaldybės pareigūnų teigimu, „Savivaldybė nedaro išvadų dėl Seimo kontrolierės atliktų tyrimų, tačiau Atsakyme-3 Pareiškėjai cituoja Seimo kontrolieriaus Pažymos-2 12.3 punktą.“

8.4. Savivaldybė, atsakydama į Seimo kontrolierės klausimą, kodėl Savivaldybė, Atsakyme-3 teikdama paaiškinimus Pareiškėjai dėl savivaldybės darbuotojos, atliekančios statinių naudojimo priežiūros funkciją, apsilankymo jos bute, nenurodė faktinių ir konkrečių patekimo į butą priežasčių (pvz., ar šiuo atveju yra nustatytos ir užfiksuotos Namu laikančiųjų konstrukcijų deformacijos, kurios susijusios su Pareiškėjos butu, ar šiuo atveju buvo gautas namo bendraturčių pagrįstas pranešimas, kad Pareiškėjos butas naudojamas ne pagal paskirtį, ar dėl statybos darbų Pareiškėjos bute gali būti susilpnintas statinio mechaninis atsparumas ir pastovumas ir dėl to gali kilti statinio griūties grėsmė), o tik pacitavo teisės aktų reikalavimus, suteikiančius pareigūnui teisę patekti į butą, pažymėjo:

„Informuojame, kad Savivaldybės atstovas konkrečias priežastis nurodė žodžiu apsilankymo metu, todėl norime paaiškinti, kad nurodytos administracinės priemonės konkrečiai Pareiškėjai netaikomos.

Pažymime, kad 2020-09-02 buvo vykdomas statinio techninės priežiūros patikrinimas, o į Pareiškėjos butą užeita jos kvietimu.“

8.5. Savivaldybės pareigūnų teigimu, „statinių naudojimo priežiūros tikslas – supažindinti visuomenę ir jos narius apie statinių techninės priežiūros vykdymo būtinumą, reikalavimus, pareigas ir atsakomybę, o administracinių nuobaudų taikymas yra galutinė priemonė nevykdant pareigų tiek fiziniams asmenims tiek juridiniams asmenims (šiuo atveju Bendrijai), tai akcentuojama visuose seminaruose ir mokymuose ir tokio požiūrio laikosi Savivaldybė. Bendrija visus nurodymus vykdo pagal galimybes, tai yra pagal reikalavimus vykdoma techninė priežiūra, pildoma techninės priežiūros dokumentacija bei pagal surinktų lėšų kiekį vykdomi pastato remonto darbai. Individualūs ginčai tarp Bendrijos narių sprendžiami teisme civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Pareiškėjai visa informacija apie statinių techninės priežiūros vykdymo būtinumą, reikalavimus, pareigas ir atsakomybę pateikta Savivaldybės raštuose“: „2020-02-11 Rašte (parengtas pagal Pažymos-1 rekomendaciją) ir Atsakyme-2 pagal Rekomendaciją.

Pažymime, kad atliekant daugiabučių gyvenamųjų namų apžiūras, nevengiama bendrauti su namų gyventojais, bei siekiama išaiškinti kylančių neaiškumų klausimus. Pareiškėjai buvo siekiama pateikti informaciją apie techninės priežiūros vykdymo būtinumą, reikalavimus, pareigas ir atsakomybę, dar kartą žodžiu. Kadangi Pareiškėja nenorėjo kalbėtis koridoriuje, kitų gyventojų akivaizdoje, jos kvietimu buvo užeita į privatų butą ir konkrečiai paaiškinta, kad pateikta informacija yra informacinio pobūdžio ir teikiama atsižvelgiant į Rekomendaciją bei tai, kad nurodytos administracinės priemonės konkrečiai Pareiškėjai netaikomos.

Statinių techninę ir naudojimo priežiūrą reglamentuoja Statybos įstatymas ir poįstatyminiai aktai. Pagal Statybos įstatymą – statinio naudotojas yra statinio savininkas arba kitas fizinis ar juridinis asmuo, kuris naudoja statinį (jo dalį) Lietuvos Respublikos įstatymų, administracinių aktų, sutarčių ar teismo sprendimų pagrindu. Įsteigus daugiabučio gyvenamojo namo bendriją – naudotojas yra bendrija. Pagal STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka“ – Priežiūros vykdytojas, vadovaudamasis VAI nuostatomis, apie numatomą statinio techninės priežiūros patikrinimą iš anksto raštu praneša Naudotojui. Šiuo atveju apie patikrinimą buvo pranešta Naudotojui. Atsižvelgiant į tai, kad nebuvo atliekamas patalpų patikrinimas, apie pastato, Namų apžiūrą, Pareiškėjai nebuvo pranešta.“

8.6. Savivaldybė Atsakyme-3 nurodė 19 (devyniolika) kitų Savivaldybės, Tarnybos nuo 2015 metų parengtų atsakymų į Pareiškėjos raštus.

Savivaldybė 2014-06-20 raštu Nr. S2-469 Pareiškėją informavo, kad „2013-10-24 17 val. Savivaldybės pastato III aukšto salėje buvo organizuojamas Namų gyventojų susirinkimas, kuriame dalyvavo Bendrijos pirmininkas, Bendrijos gyventojai, Savivaldybės vadovai ir specialistai. Gyventojų susirinkimo vietą ir laiką Pareiškėja derino atvykusi pas administracijos direktorių. Susirinkimo metu buvo tariamasi dėl Bendrijos problemų sprendimo, todėl Savivaldybės atstovai akcentavo, kad susirinkimo tikslas – rasti kompromisą, tenkinantį visas suinteresuotas šalis. Informuojame, kad šiame gyventojų susirinkime dalyvavo ir Pareiškėja.“

Savivaldybė 2016-03-30 raštu Nr. AS-1207 informavo Kauno apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrių, kad 2015-04-30 ir gegužės 21 d. Namų gyventojų susirinkimuose dalyvavo Savivaldybės atstovai. Šiuose susirinkimuose Pareiškėja taip pat dalyvavo. [...].“

„Bendrijų įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje rašoma, kad aukščiausiasis bendrijos organas yra bendrijos narių visuotinis susirinkimas. Pažymime, kad Savivaldybės įgalioti atstovai nuo 2013 metų dalyvauja Namų gyventojų susirinkimuose. Be to, Pareiškėja gyventojų priėmimo metu lankosi pas Savivaldybės merą dėl Namų klausimų, visi atsakymai Pareiškėjai yra pateikiami. Pažymime, kad Savivaldybė reaguoja į kiekvieną Pareiškėjos skundą: atsakingi darbuotojai vyksta į vietą [...], patikrinti ir užfiksuoti Pareiškėjos nurodytų faktinių aplinkybių, 2014–2019 metų laikotarpiu yra atlikti trys Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimai, t. y. daugiausiai iš visų kitų Savivaldybės bendrijų valdymo organų veiklos kompleksinių patikrinimų, Pareiškėjos nurodyta informacija dėl galimų nusikalstamų veikų darymo [...] persiūsta ikiteisminio tyrimo institucijoms, Pareiškėjos nurodyta informacija dėl galimos vaikų nepriežiūros [...] persiūsta Valstybės vaiko

teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai, Pareiškėjos keliami klausimai dėl jos galimų skolų persiųsti Bendrijai ir t. t. [...].“

8.7. „Savivaldybė Atsakyme-3 nurodė Savivaldybės Pareiškėjai siųstą 2020-02-11 Raštą, kuriame Pareiškėjai buvo paaiškinta: „atsižvelgdami į Pažymos-1 rekomendaciją [...] pateikiame išsamią informaciją apie pastato techninės ir naudojimo priežiūros vykdymo reikalavimus, pareigas ir atsakomybę“. Be to, informuojame, kad Pareiškėjai papildomai žodžiu paaiškinta dėl 2020-02-11 Rašto vykdant statinio techninės priežiūros patikrinimą.“

8.8. Savivaldybė šio tyrimo metu, papildomai, 2020-10-05 raštu Nr. S2-1619 (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-4), Pareiškėją informavo, kad „UAB „Z“ darbuotojai 2020-09-16 apžiūrėjo Savivaldybei priklausančią būstą, esantį <...> ir nustatė, kad buto išorinėje lauko sienoje, virš lango, po stogo latakais nubyrėjusios plytos, latakai nehermetiški, pralaidūs vandeniui. Tą pačią dieną pranešta pastato techniniam prižiūrėtojui. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu vykdomi pastato rytinės pusės avarinės būklės balkonų remonto darbai, pastebėti defektai bus tvarkomi 2020 m. spalio mėnesį.“

Atsakyme-4 (į Pareiškėjos 2020-09-10 ir 2020-09-21 prašymus Savivaldybei, susijusius su Bendrijos veikla) taip pat nurodyta: „Informuojame Jus, kad Tarnyba, Savivaldybė, [...] Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius atliko tyrimus, tačiau nei viena iš šių institucijų Bendrijos veikloje ir veiksmuose pažeidimų nenustatė. [...].“

Kadangi Jūs tais pačiais klausimais kreipėtės į Savivaldybę, Tarnybą ir išsamūs bei motyvuoti atsakymai Jums buvo pateikti 2015-03-02 raštu Nr. K5-5 [...], 2020-02-11 raštu Nr. AS-929, 2020-03-03 raštu Nr. S2-474, 2020-03-09 Nr. 52-533, 2020-04-28 Nr. S2-876, 2020-09-03 Nr. AS-4657, 2020-09-15 Nr. S2-1532, prašyme nepateikėte naujų faktinių aplinkybių ir duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnių atsakymų pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtus sprendimus, nuo prašyme (skunde) nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai, todėl vadovaujantis VAI 14 straipsnio 5 dalies 4 ir 5 punktais, Jūsų prašymas yra nagrinėjamas tiek, kiek nebuvo išnagrinėta aukščiau nurodytuose Savivaldybės raštuose.

Prašyme Jūs pažymite, kad Jūsų žiniomis 36-se butuose negyvenama, todėl klausiate, kaip tie butai, kuriuose negyvenama prisideda prie Namų statinio priežiūros.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso [toliau citatose ir tekste vadinama – CK] 4.76 straipsnyje įtvirtintas pagrindinis bendrosios dalinės nuosavybės naudojimo ir jos išlaikymo principas – proporcingumas. Dėl šios priežasties CK 4.82 straipsnio 3 dalis, nustatanti principines išlaidų namo bendrojo naudojimo objektams išlaikyti ir mokesčių paskirstymo nuostatas, kaip tik ir remiasi proporcingumo principu, pagal kurį butų ir kitų patalpų savininkas prie bendro turto – namo bendrojo naudojimo objektų naudojimo ir priežiūros išlaidų privalo prisidėti proporcingai savo turto daliai, kurią lemia jam nuosavybės teise priklausančio buto ar kitu naudingasis plotas. Buto ar kitų patalpų savininko turimas naudingasis plotas yra objektyvus, kiekybinis kriterijus, patvirtintas viešais duomenimis. Tokiu teisiniu reguliavimu užtikrinama butų ir kitų patalpų savininkų pareigų ir teisių pusiausvyra. [...].

Prašyme Jūs keliate klausimus, susijusius su Tarnybos 2020-05-20 raštu Nr. K5-20, todėl informuojame Jus, kad Savivaldybė 2020-09-16 raštu Nr. AS-4892 persiuntė Jūsų prašymo dalį Tarnybai, prašydama Jums tiesiogiai raštu atsakyti į Jūsų keliamus klausimus.

Prašyme Jūs rašote, kad Savivaldybei priklausančiame bute adresu <...>, Kėdainiai, lubos aptrauktos pelėsiomis, per sienas (bute) teka vanduo. „Z“ darbuotojai 2020-09-16 apžiūrėjo Savivaldybei priklausančią būstą, esantį <...> ir nustatė, kad buto išorinėje lauko sienoje, virš lango, po stogo latakais nubyrėjusios plytos, latakai nehermetiški, pralaidūs vandeniui. Tą pačią dieną pranešta pastato techniniam prižiūrėtojui. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu vykdomi pastato rytinės pusės avarinės būklės balkonų remonto darbai, pastebėti defektai bus tvarkomi 2020 m. spalio mėnesį.

Rašte Jūs taip pat prašote įpareigoti Bendriją atsakyti į Jūsų 2020-05-05 prašymą su pagrindiniais 9 klausimais, todėl informuojame Jus, kad Savivaldybė persiuntė Jūsų prašymo dalį Bendrijos pirmininkei prašydama Jums tiesiogiai raštu atsakyti į Jūsų keliamus klausimus.

Taip pat Jūs prašote išrinkti visus atliktus tyrimus, pateikti visus numeriais pažymėtus raštus [...]. Kadangi visus raštus, kurie Savivaldybės Jums buvo siųsti, Jūs esate gavusi ir su jais susipažinusi, todėl nėra pagrindo pakartotinai Jums siųstus raštus. [...].“

8.9. „Pažymime, kad Pareiškėjai dėl administracinės atsakomybės Namu techninės priežiūros klausimais buvo paaiškinta 2020-02-11 Raštu, 2020-09-03 Atsakymu-2, taip pat žodžiu 2020-09-02 vykdant statinio techninės priežiūros patikrinimą. Manome, kad Pareiškėja išsamiai informuota raštu ir žodžiu. Papildomai Pareiškėjos iškviešti į Savivaldybę šiuo metu nėra galimybės dėl koronaviruso infekcijos (Covid-19) plitimo Savivaldybės pastate.“

8.10. „Savivaldybė 2020-02-27 rašto Nr. AS-1286 „Dėl Seimo kontrolieriaus rekomendacijų vykdymo“ priedu informavo [...] [Seimo kontrolierę], kad Pareiškėja 2020-02-11 Raštu informuota apie Akte Nr. ASP2-44 pateiktų reikalavimų vykdymo kontrolės rezultatus, Pareiškėjai pateikta išsami informacija apie techninės ir naudojimo priežiūros vykdymo reikalavimus, pareigas ir atsakomybę.“

8.11. Savivaldybė, atsakydama į Seimo kontrolierės prašymą pateikti faktinių aplinkybių 2020-09-02 patikrinimo akto (kuriame būtų fiksuoti patikrinimo rezultatai, Pareiškėjos bei Namu techninio prižiūrėtojo dalyvavimas ir kt., kopiją (jeigu toks nebuvo surašytas – nurodyti motyvuotas priežastis), pateikė 2020 Akta bei informavo, kad „Po apžiūros 2020-09-22 gautas pastato Techninio prižiūrėtojo „UAB Y“ raštas, kad, vykdant balkonų remonto darbus, pastebėta, jog Name, 16-koje butų [bet ne Pareiškėjos bute] balkonai yra sujungti su gyvenamosiomis patalpomis. Šiuo atveju, atsižvelgiant į techninio prižiūrėtojo pateiktą informaciją, kad išgriautos sienos nėra laikančios, ir atlikus vizualinę apžiūrą ir įvertinus techninę būklę, deformacijų įtrūkimų pastato konstrukcijose nepastebėta, bus atliekamos butų apžiūros pasibaigus pandemijos protrūkio laikotarpiui. Apie apžiūras iš anksto bus pranešama butų savininkams.“

2020 Akte, be kita ko, nurodyta: Namu „Techninės būklės ir pastebėtų defektų aprašymas bei įvertinimas [...] Nuogrindos nėra, todėl neužtikrinamas atmosferos kritulių nuvedimas nuo pastato. [...] Dauguma balkonų rytinėje pastato pusėje avarinės būklės, turėklai be apsauginių plokščių arba su daline apsauga. Įstiklintų balkonų mediniai rėmai avaringos būklės. Nutrupėjęs balkonų denginio plokščių apsauginis betono sluoksnis, armatūra pažeista korozijos. Vakarinėje pastato pusėje balkonai suremontuoti. Kai kurie langai išdaužti. Dalis magistralinių vandentiekio vamzdynų atnaujinta. Kanalizacijos dalis vamzdynų pakeista. Elektros instaliacija pakeista. Pateikta 2020-07-31 sutartis su UAB „Y“ dėl avarinės būklės balkonų remonto darbų, planuojama darbus užbaigti 2020 m. rudenį. [...].“

9. Iš Tarnybos Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos nustatyta

9.1. „Tarnyba Bendrijos buhalterinę apskaitą patikrino nuo 2012-07-01 iki 2015-11-30. Apie atliktą Bendrijos veiklos tikrinimą visa informacija pateikta raštuose: 2013-07-30 pažyma „Po atlikto patikrinimo“, 2015-03-02 raštas Nr. K5-5, 2015-06-05 raštas Nr. K5-38, 2015-12-17 raštas Nr. K5-86. Bendrijos surinkti mokesčiai užpajamuoti apskaitoje vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, visos patirtos išlaidos turi pateisinančius dokumentus, todėl įvertinus Bendrijos buhalterinės apskaitos tvarkymą pažeidimų nenustatyta.

Pareiškėjai visa informacija apie Bendrijos buhalterinės apskaitos tvarkymą bei pačios Bendrijos įkūrimo klausimus išdėstėme raštuose ir jai buvo pateikta“;

9.2. „Tarnyba gavo Savivaldybės administracijos 2020-04-07 raštą Nr. AS-1981, ***kuriame sudėta informacija, kad Pareiškėjai Tarnyba priskaičiavo mokesčius***, be to, prašoma pateikti „kaip skaičiuojami mokesčiai ir, už ką, kiek, kaip išdalijami gyventojams.“ „Informuojame ir pridėdamuose raštuose matyti, kad Pareiškėjai mokesčių Tarnyba neskaičiavo, o analizavo ir tikrino, kaip skaičiuojami mokesčiai Bendrijos nariams, patikrinta kaip tvarkoma Bendrijos buhalterinė apskaita ar Bendrija vadovaujasi LR teisiniais aktais“;

9.3. „Viešoje teismų sprendimų paieškoje www.teismai.lt įkelti Kėdainių rajono apylinkės teismo ir Kauno apygardos teismo sprendimai ir nutartys, kuriomis teismai tenkino Bendrijos ieškinius ir priteisė iš Pareiškėjos skolas Bendrijai“;

9.4. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus Pažymos-1 skyriuje „Seimo kontrolieriaus sprendimas“ [...] „Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė [...] nusprendžia ... pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti“. Tuo pagrindu *supratome, kad pareigūnų veiksmai teisėti* ir ta informacija pateikta Pareiškėjai“;

9.5. Savivaldybės 2020-04-07 rašte Nr. AS-1981 pažymėta: „Savivaldybė 2020-03-30 gavo Pareiškėjos prašymą, kuriame Pareiškėja kelia klausimus, susijusius su Bendrijos veikla, taip pat rašo: „Bendrija mane vadina piktybiškai nenorinčia mokėti Bendrijai tų mokesčių. Tų, kokių? Kuriuose p. V. raštuose 2015-03-02 Nr. K5-5 ir 2015-06-05 Nr. K5-38 motyvuotai ir išsamiai paaiškinta, kiek, už ką Bendrijai esu skolinga [...]“. Kadangi Pareiškėja kelia klausimus, kurie susiję su Tarnybos [...] raštais, prašome Jūsų tiesiogiai Pareiškėjai raštu atsakyti į jos keliamus klausimus.“

Tyrimui reikšmingos Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos

10. Įstatymai:

10.1. *Vietos savivaldos įstatymo:*

10.1.1. *6 straipsnio 1 dalis* – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...] 21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka. [...] 42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles; [...]“;

10.1.2. *27 straipsnis* – „1. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, prižiūrėdama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai: 1) atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės valdomose įmonėse; [...] 7) atlieka įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas. 2. Savivaldybės kontrolės ir audito funkcijoms įgyvendinti savivaldybės taryba steigia juridinį asmenį – savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą, [...]. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako savivaldybės kontrolierius. 3. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra biudžetinė įstaiga [...]. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra atskaitinga savivaldybės tarybai. [...]. 4. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. 5. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais, Valstybės kontrolės patvirtintomis metodikomis ir kitais teisės aktais. [...] 9. Savivaldybės kontrolierius: [...] 13) nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų; [...]“.

10.2. *Viešojo administravimo įstatyme (VAĮ) nustatyta:*

10.2.1. *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“.

10.2.2. *11 straipsnis* (iki 2020-11-01 – 14 straipsnis) – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]. 3. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu: [...] 3) paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą; [...] 5) jeigu nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai; [...]. 4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytą klausimą ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.

10.3. *Seimo kontrolierių įstatyme* (toliau vadinama ir – SKĮ) nustatyta:

10.3.1. *12 straipsnio 1 dalis* – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]. 4. Seimo kontrolieriai netiria skundų dėl darbo teisinių santykių, taip pat netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo.“

10.3.2. *20 straipsnis* – „3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.“

11. Kiti teisės aktai:

11.1. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) nustatyta:

11.1.1. „35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

11.1.2. „25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.“

11.2. *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse* (toliau vadinama – Pavyzdinės taisyklės) nustatyta:

11.2.1. „12. Vykiant planinį patikrinimą, tikrinama: [...] 12.6. informacijos ir duomenų patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos ir duomenų teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (interneto svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos ir duomenų pateikimo patalpų savininkams; [...].“

11.2.2. „13. Planinis patikrinimas užbaigiamas Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto (toliau – aktas) surašymu, kurio pavyzdinė forma

pateikta pavyzdinių taisyklių priede. Akte nurodomi valdytojo pateikti dokumentai, trūkumai, kuriuos valdytojas nedelsdamas pašalina, aprašoma valdytojo veikla, jos įvertinimas, rekomendacijos, informuojama apie pradėtą administracinio nusižengimo teiseną dėl patikrinimo metu nustatytų valdytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų. Aktas surašomas 2 egzemplioriais. Vienas pasirašytinai įteikiamas valdytojui, antras saugomas savivaldybės vykdomosios institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.“

11.2.3. „16. Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas savivaldybės vykdomajai institucijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatomis [...]. Neplaninis patikrinimas pradedamas savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu.“

11.2.4. „17. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi patalpų savininko skundą, jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja skundą pateikusį asmenį. [...].“

11.2.5. „19. Savivaldybės vykdomoji institucija gali priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo, jei pagal skunde nurodytas aplinkybes ir turimą informaciją ir duomenis yra aišku, kad galimas teisės aktų reikalavimų nesilaikymas ir (arba) netinkamas pareigų vykdymas yra mažareikšmis, t. y. remiantis teisingumo ir protingumo principais pažeidimas vertintinas kaip formalus ir (ar) nereikšmingas, nėra kartotinis ir neturėjo reikšmingos įtakos patalpų savininkų teisėms ir teisėtiems interesams. Neplaninis patikrinimas nepradedamas, jeigu skunde nurodytos aplinkybės nėra susijusios su bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos priežiūra ir kontrole.“

11.2.6. „20. Skundas nenagrinėjamas, jeigu savivaldybės vykdomoji institucija jau yra pateikusi atsakymą arba priėmusi sprendimą tuo pačiu klausimu ir skundą pateikęs asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą.“

11.2.7. „25. Atlikus neplaninį patikrinimą taikomi pavyzdinių taisyklių 13 ir 14 punktai.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

12. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

12.1. 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012) – „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005-05-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). VAĮ 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. VAĮ 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“;

12.2. 2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-439/2013 – „Priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento

formos) turi būti veikiama paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir VAI, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“;

12.3. 2009-12-23 *nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1505/2009* – „Viešojoje teisėje veikiantys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007-11-19 *nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴-1052/2007*)“;

12.4. 2007-11-05 *nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵-990/2007* – „Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Priešingu atveju viešojo administravimo paslaugų vartotojui gali kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis (paslaugų vartotojas) turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą“;

12.5. 2014-05-28 *nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014* – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyto būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“;

12.6. 2016-02-22 *nutartis 2016-02-22 administracinėje byloje Nr. A-1150-520/2016* – „[...] atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų. [...]“

13. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, Skunde nurodytas aplinkybės (pažymos 2 paragrafas) bei Seimo kontrolierės priimtą sprendimą dėl Skundo dalies nagrinėjimo (pažymos 3 paragrafas) išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

13.1. dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo);

13.2. dėl Tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo).

Tyrimo išvados

Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo)

14. Seimo kontrolierės nagrinėtinėje Skundo dalyje Pareiškėja skundžiasi Savivaldybės pareigūnų veiksmais (neveikimu) teikiant Atsakymą-2 („(į kokį mano prašymą neparrašyta). Maldelė ta pati, o baudelė jau iki 20 000 eurų. Ar čia Savivaldybė nuklydo į pievas ir nebežino, ką rašo, o administracijos direktorius [...] pasirašo? Kas tai? [...] Savivaldybės kliedesiai apie mano Namą nepriežiūrą, apie protu nesuvokiamą grasinimą bauda [...]“; pažymos 4.2.1 papunktis). Taip pat šio tyrimo metu nagrinėtinės aplinkybės, susijusios su Atsakymu-3, Atsakymu-4 (pateiktų Pareiškėjai po Skundo pateikimo Savivaldybei ir Seimo kontrolierei; t. y., ar Skundas bus išnagrinėtas pagal jo turinį ir per teisės aktuose nustatytus terminus).

15. Vadovaujantis / remiantis:

15.1. Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 10.1 punktas) ir SKĮ (pažymos 10.3 punktas) – Savivaldybė pagal kompetenciją turėjo išnagrinėti Rekomendaciją ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierę (tuo atveju, jeigu atsižvelgė į Rekomendaciją, turėjo pateikti tai patvirtinančius dokumentus). Tarnyba nėra įgaliota asmenims teikti informaciją apie Seimo kontrolierės pažymose padarytas išvadas, tuo labiau – teikti klaidinančią informaciją apie Seimo kontrolierės išvadas;

15.2. Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 10.1 punktas) ir Pavyzdinėmis taisyklėmis (pažymos 11.2 punktas):

15.2.1. Savivaldybė vykdo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę bei statinių naudojimo priežiūrą teisės aktuose nustatyta tvarka;

15.2.2. Savivaldybė, vykdydama Bendrijos veiklos priežiūrą ir kontrolę, yra įgaliota nagrinėti asmenų prašymus, skundus šiais klausimais, tikrinti Bendrijos veiklą informacijos ir duomenų patalpų savininkams teikimo pagal teisės aktų reikalavimus klausimais (t. y., ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos ir duomenų teikimo patalpų savininkams).

Neplaninis Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimas gali būti atliekamas Savivaldybei gavus patalpų savininko (šiuo atveju – Pareiškėjos) skundą Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu (Savivaldybė, gavusi patalpų savininko skundą, jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja skundą pateikusį asmenį, Savivaldybė, vertindama skundą, turi teisę raštu kreiptis į valdytoją dėl informacijos ir duomenų, juos pagrindžiančių dokumentų ir paaiškinimų pateikimo).

Savivaldybė gali priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo, jei pagal skunde nurodytas aplinkybes ir turimą informaciją ir duomenis yra aišku, kad galimas teisės aktų reikalavimų nesilaikymas ir (arba) netinkamas pareigų vykdymas yra mažareikšmis, t. y. remiantis teisingumo ir protingumo principais pažeidimas vertintinas kaip formalus ir (ar) nereikšmingas, nėra kartotinis ir neturėjo reikšmingos įtakos patalpų savininkų teisėms ir teisėtiems interesams, skundas nenagrinėjamas, jeigu Savivaldybė jau yra pateikusi atsakymą arba priėmusi sprendimą tuo pačiu klausimu ir skundą pateikęs asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti Savivaldybės priimtą sprendimą.

Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimas užbaigiamas Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto surašymu, kuriame, be kita ko, aprašoma valdytojo veikla, jos įvertinimas, rekomendacijos, informuojama apie pradėtą administracinio nusižengimo teiseną dėl patikrinimo metu nustatytų valdytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų;

15.3. VAĮ (pažymos 10.2 punktas), Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 11.1 punktas) ir teismų praktika (pažymos 12 paragrafas):

15.3.1. Savivaldybės veikla turi būti aiški ir nedviprasmiška, paisant Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir VAĮ, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, asmenų prašymai, skundai turi būti nagrinėjami vadovaujantis įstatymo viršenybės, išsamumo ir kitų principų reikalavimais, į prašymus turi būti atsakyta per 20 darbo dienų, laikantis įstatymo viršenybės bei išsamumo principų reikalavimų (aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymų nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis buvo remtasi vertinant prašymų turinį);

15.3.2. prašymas gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad Savivaldybė dėl to paties klausimo jau yra pateikusi atsakymą (-us) ir Pareiškėja nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio Savivaldybės atsakymo (-ų) pagrįstumu (pvz., konkreti informacija apie galbūt Bendrijos pirmininkės padarytus naujus pažeidimus), jeigu nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai. Jeigu Savivaldybė pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų, ji jo nenagrinėja ir persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui;

15.3.3. Savivaldybė, gavusi iš Pareiškėjos informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją teisės aktų nustatytu būdu, tačiau tai nereiškia, kad VAĮ, kitų teisės aktų taikymo požiūriu Savivaldybė privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į ją asmenys.

16. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–8 paragrafai), konstatuotina, kad:

16.1. Seimo kontrolierė, atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėjai buvo neaiški Savivaldybės teikiama informacija, Pažymoje-2 Savivaldybės administracijos direktoriui pateikė Rekomendaciją

(„pateikti Pareiškėjai papildomus rašytinius paaiškinimus dėl Savivaldybės atsakyme pateiktos informacijos apie administracinės atsakomybės už statinio naudotojo pareigų nevykdymą ir statinių techninę priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą taikymą, t. y., kam konkrečiai nurodyta administracinė atsakomybė galėtų būti taikoma ir kokiais atvejais“; šios pažymos 2.2.3 papunktis).

Savivaldybės pareigūnai SKĮ nustatyta tvarka išnagrinėjo Rekomendaciją ir pateikė Pareiškėjai kartotinį Savivaldybės atsakymą – Atsakymą-2 (pažymos 6.2 punktas), tačiau **nepagrįstai**:

16.1.1. nepaaiškino, ar Savivaldybės nurodomos teisės aktų nuostatos dėl administracinės atsakomybės gali būti taikomos konkrečiai Pareiškėjai ir dėl kokių konkrečių priežasčių pagal faktinę Namu techninės priežiūros situaciją;

16.1.2. šio tyrimo metu Seimo kontrolierei pažymėję, kad „nurodytos administracinės priemonės konkrečiai Pareiškėjai netaikomos“ (pažymos 8.1 punktas), šio tyrimo metu nepateikė duomenų, kad apie tai būtų pranešę Pareiškėjai (šio tyrimo metu Pareiškėjai pateiktame Atsakyme-3 ir Atsakyme-4 tokia informacija nepateikta). Taigi, Savivaldybė šio tyrimo metu nepasinaudojo galimybe imtis papildomų priemonių, kad Savivaldybės raštai dėl administracinės atsakomybės Namu techninės priežiūros klausimais taikymo būtų aiškūs Pareiškėjai, nes, jų nuomone, „Pareiškėja išsamiai informuota raštu ir žodžiu“.

Atsižvelgus į tai, kad šio tyrimo metu buvo pateiktas konkretus Savivaldybės paaiškinimas, kad Pareiškėjai netaikytina administracinė atsakomybė, rekomendacija Savivaldybei dėl papildomo atsakymo šiuo klausimu pateikimo Pareiškėjai neteiktina;

16.2. Savivaldybės pareigūnai VAĮ nustatyta tvarka ir terminu išnagrinėjo 2020-09-10 Skundą (pažymos 4 paragrafas), pateikė Pareiškėjai 2020-09-15 Atsakymą-3, papildomą Atsakymą-4 (pažymos 6.3 ir 8.7 punktai), pagrįstai, vadovaudamiesi VAĮ reikalavimais, nenagrinėjo Skundo dalies, dėl kurioje nurodytų aplinkybių Savivaldybė anksčiau buvo pateikusi Pareiškėjai atsakymus, paaiškino, kad Atsakyme-3 nurodė Savivaldybės Pareiškėjai siųstą 2020-02-11 Raštą, kuriame Pareiškėjai buvo paaiškinta, jog šis Savivaldybės raštas teikiamas Pareiškėjai, atsižvelgiant į Pažymos-1 rekomendaciją (o ne į Pareiškėjos prašymą), vykdė statinių naudojimo priežiūros funkciją (2019 Aktas, 2020 Aktas; pažymos 6.2.1 ir 6.3.2 papunkčiai), tačiau **nepagrįstai**:

16.2.1. Atsakyme-3, teikdami paaiškinimus Pareiškėjai dėl Savivaldybės darbuotojos, atliekančios statinių naudojimo priežiūros funkciją, apsilankymo jos bute, nenurodė faktinių ir konkrečių patekimo į butą priežasčių (pvz., ar šiuo atveju yra nustatytos ir užfiksuotos Namu laikančių konstrukcijų deformacijos, kurios susijusios su Pareiškėjos butu, ar šiuo atveju buvo gautas Namu bendraturčių pagrįstas pranešimas, kad Pareiškėjos butas naudojamas ne pagal paskirtį, ar Pareiškėjos kvietimu, kaip nurodė šio tyrimo metu; pažymos 8.4 punktas), o tik pacitavo teisės aktų reikalavimus, suteikiančius pareigūnui teisę patekti į butą (pažymos 6.3.2 papunktis), t. y., pateikė paaiškinimus susijusius su pareigūnų teisių įgyvendinimu be asmens kvietimo.

Be šių dviprasmių Savivaldybės pareigūnų paaiškinimų, taip pat pastebėtina ir tai, kad ir kiti Savivaldybės paaiškinimai (pateikti šio tyrimo metu), pvz., jog Pareiškėjai „Savivaldybės atstovas konkrečias priežastis nurodė žodžiu apsilankymo metu“, kelia abejonių, nes Skunde nurodytos aplinkybės leidžia daryti prielaidą, kad Pareiškėjai liko neaiškūs Savivaldybės atstovo apsilankymo jos bute tikslai (pažymos 4.1 ir 8.4 punktai);

16.2.2. Atsakyme-3 neatsakė į Pareiškėjos prašymą, nurodytą Skundo 5 dalyje – dėl susitikimo su Bendrijos pirmininke organizavimo Savivaldybėje.

Šio tyrimo metu pateikė paaiškinimus, kad „Papildomai Pareiškėjos iškviesti į Savivaldybę šiuo metu nėra galimybės dėl koronaviruso infekcijos (Covid-19) plitimo Savivaldybės pastate“ (pažymos 8.9 punktas), kad Namu gyventojų susirinkimas turint tikslą „rasti kompromisą, tenkinantį visas suinteresuotas šalis“, buvo organizuojamas prieš 5–7 metus (2013 metais, vėliau – 2015 metais), kad „2014–2019 metų laikotarpiu yra atlikti trys Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimai“ (nepateikti tai patvirtinantys dokumentai; pažymos 8.6 punktas).

Atsižvelgus į tai, kad šio tyrimo metu buvo pateiktas konkretus Savivaldybės paaikškinimas, kodėl Pareiškėja papildomai nepakviesta į Savivaldybę, rekomendacija Savivaldybei dėl papildomo atsakymo šiuo klausimu pateikimo Pareiškėjai neteiktina;

16.2.3. Atsakyme-3 nepateikė atsakymo į Pareiškėjos prašymą, nurodytą Skundo 10 dalyje – „Tai gal Savivaldybė nori, kad suremontuočiau Savivaldybei priklausantį butą, pakeisčiau stogo dangą virš to buto“. Pažymėtina, kad atsakymą į šį klausimą Savivaldybė pateikė Pareiškėjai šio tyrimo metu Atsakyme-4 (pažymos 8.8 punktas);

16.2.4. Atsakyme-3 (pakartojo ir šio tyrimo metu pateiktame Atsakyme-4; pažymos 8.8 punktas), nesilaikydami įstatymo viršenybės principo reikalavimų, pateikė neatitinkančias tikrovės, klaidinančias išvadas dėl Seimo kontrolierės atlikto tyrimo rezultatų, t. y., nurodė, kad Seimo kontrolierė „Bendrijos veikloje ir veiksmuose pažeidimų nenustatė“. Pažymėtina, kad Seimo kontrolierė nevertino Bendrijos veiklos, taigi, nenustatė Bendrijos veiksmuose pažeidimų buvimo / nebuvimo aplinkybių;

16.2.5. Atsakyme-3 ir Atsakyme-4 (pažymos 6.3 ir 8.8 punktai) nepagrįstai, nesilaikydami teisės aktuose nustatytos tvarkos, įstatymo viršenybės ir išsamumo principo reikalavimų, nenurodė:

16.2.5.1. ar Savivaldybės pareigūnai nustatyta tvarka priėmė motyvuotą sprendimą nepradėti neplaninio Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimo dėl Pareiškėjos prašymo „įpareigoti Bendriją atsakyti į jos 2020-05-05 prašymą su pagrindiniais 9 klausimais“, nenagrinėti Pareiškėjos prašymo dalies dėl Bendrijos veiklos informacijos teikimo klausimais (pvz., Pavyzdinių taisyklių 19, 20 punktai; pažymos 11.2.5 ir 11.2.6 papunkčiai);

16.2.5.2. kokių teisiniu pagrindu Savivaldybė, galimai neatlikusi Bendrijos valdymo organų veiklos informacijos teikimo Pareiškėjai klausimais priežiūros funkcijos (nepatikrinusi, ar Bendrijos valdymo organų veikla teikiant / neteikiant informaciją Pareiškėjai atitinka teisės aktų reikalavimus, nesurašiusi Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimo akto, kuriame, prireikus, turėtų būti pateiktos rekomendacijos Bendrijos valdymo organams), persiuntė Pareiškėjos prašymą Bendrijai, rekomendavo atsakyti į Pareiškėjos keliamus klausimus.

17. Apibendrinus pirmiau padarytas išvadas (pažymos 15–16 paragrafai), konstatuotina, kad Savivaldybės pareigūnų veikla nagrinėjant Pareiškėjos prašymus, skundus yra nepakankamai aiški, kai kuriais atvejais dviprasmiška, neatitinkanti teisės aktų reikalavimų, taigi Savivaldybės pareigūnai šiuo atveju netinkamai įgyvendino konstitucinio valdžios tarnavimo žmonėms bei gero viešojo administravimo principų reikalavimus.

Atsižvelgus į tai ir vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Pareiškėjos skundas pripažintinas pagrįstu pagal pažymos 16.1 punkto, 16.2.1, 16.2.4, 16.2.5 papunkčių išvadas.

18. Be to, Seimo kontrolierė *atkreipia Pareiškėjos dėmesį*, kad Pareiškėjos ir Bendrijos ginčai spręstini Bendrijų įstatyme nustatyta tvarka, pvz., kaip konstatavo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020-12-16 nutartyje (civilinė byla Nr. e3K-3-349-1075/2020): „tiek tuo atveju, kai Bendrijų įstatymas nustato privalomą ginčus nagrinėjančio organo išrinkimą (sudarymą) [kai bendrijoje yra daugiau nei 100 narių], tiek ir tuo atveju, kai nustato tik tokią galimybę, o bendrija savo įstatuose įtvirtina ginčus nagrinėjančio organo išrinkimą (sudarymą), ikiteisminė bendrijos narių ir jos valdymo ar kitų organų (jų narių) ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka tokioje bendrijoje tampa privaloma [...]. Tokia privaloma ikiteisminė ginčų nagrinėjimo tvarka leidžia, atsižvelgiant į Bendrijos įstatymu reguliuojamų santykių specifiką, pasiekti bendrijų steigimo tikslus [...] – bendrosios dalinės nuosavybės valdymo, naudojimo, priežiūros, t. y. paprastai bendrijos steigiamos tam, kad būtų paprasčiau spręsti bendrosios dalinės nuosavybės savininkai (bendrijų nariai) bendru sutarimu. Taip pat ji atitinka bendrą valstybės vykdomą politiką, nes vis daugiau dėmesio skiriama šalių sutaikymo galimybėms, socialinės taikos pasiekimui, mediacijai (taikiam ginčų sprendimo būdui siekiant šalis tenkinančio susitarimo). Be to, toks aiškinimas atitinka ir kasacinio teismo praktiką (žr., pvz., *mutatis mutandis* (su būtiniais (atitinkamais) pakeitimais) Lietuvos Aukščiausiojo

Teismo 2017-04-19 nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-206-684/2017 25 punktą; 2017-11-02 nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-379-969/2017 46 punktą). [...]. Pagal Bendrijų įstatymo 23 straipsnį, bendrijos narių ir bendrijos valdymo ar kitų organų (jų narių) ginčai perduodami nagrinėti bendrijos ginčų nagrinėjimo komisijai arba ginčus nagrinėjančiam asmeniui, kai tokia komisija sudaroma arba toks asmuo renkamas šiame įstatyme nustatyta tvarka; šių ginčų nagrinėjimo ir ginčų nagrinėjimo komisijos sudarymo arba ginčus nagrinėjančio asmens skyrimo tvarka nustatoma bendrijos įstatuose (1 dalis); jeigu nepavyksta išspręsti ginčo šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka arba jeigu ginčo šalys nevykdo ginčų nagrinėjimo komisijos arba ginčus nagrinėjančio asmens pasiūlymo dėl ginčo sprendimo, ginčai nagrinėjami įstatymų nustatyta tvarka (2 dalis)“ (teisme).

Dėl Tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo)

19. Seimo kontrolierės nagrinėtinoje Skundo dalyje Pareiškėja skundžiasi Tarnybos pareigūnų veiksmais (neveikimu) teikiant Atsakymą-1 („Ką reiškia Savivaldybės kontrolierės raštas [Atsakymas-1]. Ką reiškia „kelia klausimus, susijusius su Bendrijos veikla, bei nepagrįstai kaltinama mokesčių nemokėjimu, kuriuos priskaičiavo Tarnyba.“ Kas čia? Konkrečiai prašau atsakyti. Niekada nemačiau jokių Tarnybos priskaičiuotų mokesčių“; pažymos 4.2.2 papunktis).

20. Vadovaujantis / remiantis:

20.1. Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 10.1 punktas):

20.1.1. Tarnyba, prižiūradama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai, atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės valdomose įmonėse bei kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Tarnyba nėra įgaliota asmenims teikti informaciją apie Seimo kontrolierės pažymose padarytas išvadas, tuo labiau – teikti klaidinančią informaciją, interpretuoti Seimo kontrolierės išvadas;

20.1.2. nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų;

20.2. VAĮ (pažymos 10.2 punktas), Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 11.1 punktas) ir teismų praktika (pažymos 12 paragrafas):

20.2.1. institucijos, nagrinėjančios asmenų prašymus, veikla turi būti aiški ir nedviprasmiška, asmenų prašymai turi būti nagrinėjami vadovaujantis įstatymo viršenybės ir išsamumo principų reikalavimais, į prašymus turi būti atsakyta aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymų nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis buvo remtasi vertinant prašymų turinį;

20.2.2. tuo atveju, jeigu Tarnyba savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė Pareiškėjai tinkamą atsakymą, tai, kad Pareiškėjos netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis VAĮ nuostatų.

21. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 6.1 punktas ir 9 paragrafas) konstatuotina, kad **nagrinėjamu atveju Tarnybos pareigūnai**, gavę Savivaldybės 2020-04-07 prašymą pateikti Tarnybos atsakymą Pareiškėjai dėl klausimų, susijusių su Tarnybos 2015 metų raštais, pateikė Pareiškėjai Atsakymą-1, tačiau Atsakymas-1 neatitinka įstatymo viršenybės bei išsamumo principų reikalavimų, yra klaidinantis, nes:

21.1. Atsakyme-1 nepagrįstai nurodyta, kad Savivaldybės 2020-04-07 rašte pažymėta, jog „Pareiškėja „[...] nepagrįstai kaltinama mokesčių nemokėjimu, kuriuos priskaičiavo Tarnyba“,

kadangi šiame Savivaldybės rašte tokios Tarnybos veiklos aplinkybės nėra nurodytos (pažymos 9.5 punktas). Be to, Tarnyba, pati suformulavusi teiginį dėl Tarnybos mokesčių priskaičiavimo, nepagrįstai (konkrečiai ir motyvuotai) nepaaiškino Pareiškėjai, kad Tarnyba, veikdama pagal konkrečiuose teisės aktuose nustatytą kompetenciją, nėra įgaliota skaičiuoti mokesčius asmenims, taigi, ir Pareiškėjai mokesčių neskaičiavo;

21.2. Atsakyme-1, viršijant Tarnybos įgaliojimus ir nepagrįstu, klaidinančiu, apibendrinimu (Seimo kontrolieriui atlikus tyrimą „Tarnybos ir Savivaldybės kontrolieriaus bei Savivaldybės pareigūnų veiksmuose pažeidimų nenustatyta“) pakeistos Seimo kontrolierės Pažymos-1 išvados, nepagrįstai sudaryta galimybė Pareiškėjai klaidingai suprasti, kad Seimo kontrolierė vertino Tarnybos veiklą, susijusią su Bendrijos buhalterinės apskaitos patikrinimu (be to, vartojant sąvoką „visa tiriamoji medžiaga, susijusi su Pareiškėjos prašymais nuo 2012-07-01“, nepagrįstai nepaaiškinta, ką Tarnyba laiko tiriamąja medžiaga).

Pastebėtina, kad Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į tai, kad Tarnybos veiksmai turi būti aiškūs ir nedviprasmiški, šio tyrimo metu sudarė galimybę Tarnybai ištaisyti Atsakymo-1 trūkumus ir pasiūlė pateikti Pareiškėjai patikslintą ir jos neklaidinančią kartotinę atsakymą (pažymos 7.2 punktas), tačiau šio tyrimo metu tai nebuvo atlikta.

22. Apibendrinus pirmiau padarytas išvadas (pažymos 20 paragrafas), konstatuotina, kad vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu Pareiškėjos skundo dalis dėl Tarnybos pareigūnų veiklos (neveikimo) **pripažintina pagrįsta**.

Atsižvelgus į tai, kad šio tyrimo metu buvo išanalizuoti ir įvertinti Atsakymo-1 trūkumai (pažymos 20.1 ir 20.2 punktai), kartotinė rekomendacija dėl dar vieno Tarnybos atsakymo pateikimo Pareiškėjai neteiktina.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

23. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X skundo dalį dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįsta.

24. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X skundo dalį dėl Kėdainių rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

25. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja:

25.1. Kėdainių savivaldybės administracijos direktoriui:

25.1.1. atlikti Bendrijos valdymo organų veiklos informacijos teikimo Pareiškėjai klausimais kontrolę (pagal jos prašymus Savivaldybei įpareigoti Bendrijos pirmininkę pateikti jai atitinkamą informaciją), įvertinti Bendrijos valdymo organų veiklą, surašyti Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimo aktą, prireikus, Bendrijos valdymo organams pateikti rekomendacijas, informuoti Pareiškėją apie atlikto patikrinimo rezultatus (Seimo kontrolieriui pateikti patikrinimo akto kopiją ir Savivaldybės rašto Pareiškėjai kopiją);

25.1.2. tuo atveju, jeigu po Savivaldybės atlikto Bendrijos valdymo organų veiklos informacijos teikimo Pareiškėjai klausimais patikrinimo Pareiškėja raštu informuos Savivaldybę, kad jai liko neaiškūs Bendrijos veiklos ir / arba Savivaldybės Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros klausimai, pasibaigus karantinui, organizuoti Savivaldybės atstovų, Bendrijos pirmininko

ir Pareiškėjos susitikimą Savivaldybėje, jo rezultatus fiksuojant susitikimo protokole (kuriame būtų fiksuotos Savivaldybei padedant aiškiai suformuluotos Pareiškėjos keliamos Bendrijos veiklos problemos, Savivaldybės kompetencija, Bendrijos ir Savivaldybės sprendimai, siūlymai, kaip spręsti Pareiškėjos nurodytas problemas);

25.1.3. imtis priemonių, kad ateityje Savivaldybės pareigūnų veikla būtų aiški ir nedviprasmiška, kad asmenų prašymai, skundai būtų nagrinėjami vadovaujantis išsamumo principo reikalavimais ir pagal Savivaldybės kompetenciją, nebūtų teikiama klaidinanti informacija apie kitų institucijų atliktų tyrimų išvadas;

25.2. *Kėdainių rajono savivaldybės kontrolieriui* – imtis priemonių, kad ateityje Tarnybos pareigūnų veikla būtų aiški ir nedviprasmiška, kad asmenų prašymai, skundai būtų nagrinėjami pagal išsamumo principo reikalavimus, nebūtų teikiama klaidinanti informacija apie kitų institucijų atliktų tyrimų išvadas.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė